

Projekt edukacyjny nr 1.

Tytuł projektu: Jak się porozumiewają ze sobą ludzie?

Projekt jest adresowany do uczniów klasy 2 szkoły podstawowej. Ma za zadanie pokazać uczniom, na czym polega komunikacja między ludźmi, skąd czerpiemy informację o drugim człowieku, jak możemy go poznać najlepiej. Głównym założeniem projektu jest więc zainteresowanie uczniów drugim człowiekiem oraz refleksja nad samym sobą, budowanie poczucia własnej wartości oraz świadomości swoich mocnych i słabych stron. Projekt ma wzbudzić w uczniach chęć poznawania i komunikowania się z innymi. Ma on również przybliżyć im samą metodę projektu, zaktywizować uczniów do działania i do wzajemnej współpracy. Jest to pierwszy projekt edukacyjny w tym roku szkolnym, ważne jest więc to, aby aktywności proponowane podczas realizacji projektu były różnorodne, interesujące i przynosiły widoczny efekt w krótkim czasie.

Ważnym elementem jest zaangażowanie w prezentację projektu rodziców. Będzie to zachęta do działania dla dzieci, ale także możliwość poznania się w szerszym gronie.

Czas realizacji projektu: 1 tydzień. Projekt trwa przez cały tydzień, obejmuje ośrodek tematyczny: Ludzie wokół nas i scenariusze zajęć 21-25. Kończy się spotkaniem dzieci i nauczyciela z rodzicami i zaproszonym gościem, który brał czynny udział w projekcie. Spotkanie z rodzicami odbywa się po zajęciach dydaktycznych i może stanowić okazję do integracji dzieci, nauczyciela i rodziców. Wspólne spotkanie integracyjne daje możliwość wypróbowania nowych umiejętności dzieci w zakresie komunikacji interpersonalnej i stanowi świetne podsumowanie projektu.

Główny cel projektu: poznanie siebie samego (poznanie swoich mocnych i słabych stron, budowanie poczucia własnej wartości, a tym samym zwiększanie pewności siebie w kontaktach międzyludzkich) oraz wzbudzenie zainteresowania drugim człowiekiem (zachęcanie do komunikacji z innymi ludźmi).

Cele operacyjne:

Uczeń

- Poznaje różne rodzaje emocji.
- Potrafi przedstawić niektóre z emocji za pomocą mimiki twarzy.
- Potrafi rozpoznać niektóre emocje na twarzach swoich kolegów.
- Potrafi współpracować w grupie.
- Rozumie znaczenie przysłowia *Pozory mylą*.
- Wie, że pozory często mylą.
- Próbuje porozumiewać się w sposób niewerbalny.
- Rozumie, jakie trudności sprawia komunikacja niewerbalna.
- Stara się odkryć swoje mocne i słabe strony.
- Wierzy w swoje umiejętności.
- Wie, że ludzie mają różne zdolności.
- Rozumie znaczenie rozmowy w uzyskiwaniu informacji o drugim człowieku.
- Zna różne rodzaje zadawania pytań.

Etap 1 – przygotowanie projektu.

W tym etapie uczniowie pod kierunkiem nauczyciela określają temat projektu, jego cele i kolejne kroki, jakie będą realizowane. Mówiąc językiem zrozumiałym dla dzieci, – „co jest do zrobienia” i „po co to robimy”. Aby projekt był postrzegany jako dzieło współtworzone przez uczniów (a nie tylko zajęcia narzucone przez nauczyciela, tym bardziej, że w tym czasie nauczyciel ma u uczniów ogromny autorytet), dzieci muszą rozumieć cele projektu. W przypadku projektu „Jak się porozumiewają ludzie?” tą potrzebę stanowi chęć zdobywania informacji dotyczących drugiego człowieka i doskonalenie umiejętności komunikowania się z drugim człowiekiem.

Nauczyciel i uczniowie wspólnie ustalają cele i założenia projektu. Nauczyciel podkreśla, że projekt będzie trwał cały tydzień. Podczas rozmów z uczniami ustala wiedzę, jaką uczniowie posiadają oraz pomaga uczniom w postawieniu pytań, na jakie uczniowie chcą odpowiedzieć.

Przykłady pytań, na które uczniowie spróbują znaleźć odpowiedź podczas poszczególnych zajęć:

- Jakie emocje można wyczytać z twarzy drugiej osoby?
- Czy wygląd osoby mówi nam, jakie cechy charakteru ma ta osoba?
- Co to znaczy, że pozory mylą?
- Czy potrafimy porozumieć się bez słów?
- Czy słowa są potrzebne w komunikacji z drugim człowiekiem?
- Jakie gesty są znane nam wszystkim?
- Czy znasz swoje mocne strony?
- Które zadania wykonywane podczas zajęć najbardziej ci się podobają?
- Które zadania wykonywane na zajęciach są dla Ciebie łatwe?

Lista pytań jest aktualizowana podczas kolejnych zajęć. Nauczyciel czuwa nad tym, aby uczniowie znajdowali odpowiedź na kolejne pytania podczas trwania kolejnych zajęć. Nauczyciel pomaga im w tym, zadając następujące pytania:

- Co zamierzamy osiągnąć realizując projekt? Czego chcielibyśmy się dowiedzieć, jak chcielibyśmy się zachowywać, co chcielibyśmy umieć na końcu?
- Gdzie będziemy realizować projekt? (jeżeli nie jest przewidziana żadna wycieczka, projekt będzie realizowany w szkole)
- Jak długo będziemy realizować projekt? (dzieci w tym wieku nie potrafią skutecznie planować na dłuższe okresy, więc cel musi być bliski w czasie)
- Jak będziemy realizować projekt? Co konkretnie będziemy robić? (uczniowie mogą nie wiedzieć, „co” chcieliby robić, ale wiedzieć „jak” – w co się bawić, jak spędzać czas. Co nam może przeszkodzić, jakie mogą się pojawić trudności?)
- Kogo będziemy angażować w realizację projektu?
- Dlaczego chcemy realizować ten projekt?

W przypadku uczniów klasy II pytania nauczyciela powinny być, podobnie jak w klasie I, bardzo konkretne, proste i zrozumiałe, niezbyt odległe w czasie.

Aby projekt był wspólnym dziełem wszystkich uczniów, dobrze jest wprowadzić formę wspólnego zobowiązania: chcemy się dobrze bawić i dobrze się poznać, więc zrobię wszystko, co mogę, aby dobrze zapoznać się z każdą osobą w klasie.

Można przypominać to zobowiązanie uczniom, jeżeli któryś z uczniów zaniedbuje swoje zadania lub traci motywację do pracy.

Etap 2. Działanie.

Nauczyciel proponuje uczniom zadania prowadzące do celów, jakimi są wzbudzenie zainteresowania drugim człowiekiem i poznanie samego siebie.

Założenia kolejnych aktywności podjętych w trakcie zajęć (Scenariusze zajęć nr 21-25), pozwalające osiągnąć cele projektu:

1. Zapoznanie uczniów z nazwami podstawowych emocji, próby niewerbalnego wyrażania emocji, rozpoznawanie emocji na twarzach innych (Scenariusz zajęć nr 21).
2. Zapoznanie uczniów z utworem M. Strzałkowskiej *Plaster czarownicy* (Scenariusz zajęć nr 22).
3. Uświadomienie uczniom, że pozory często mylą na podstawie analizy treści utworu (Scenariusz zajęć nr 22).
4. Wprowadzenie podstaw komunikacji niewerbalnej (Scenariusz zajęć nr 23).
5. Wykorzystywanie komunikacji niewerbalnej podczas kontaktów z rówieśnikami.
6. Przypomnienie właściwości języka migowego (Scenariusz zajęć nr 23).
7. Uświadomienie trudności w posługiwaniu się komunikacją niewerbalną (Scenariusz zajęć nr 23).
8. Organizowanie aktywności podczas zajęć tak, aby każdy uczeń poczuł, że potrafi bez problemu wykonać któreś z zadań – wykorzystanie podczas zajęć założeń teorii inteligencji wielorakich Gardnera (Scenariusz zajęć nr 24).
9. Przedstawienie siebie za pomocą metod ekspresyjnych: pracy plastycznej *W tym jestem dobry* (Scenariusz zajęć nr 24).
10. Próby zdobywania informacji na temat nieznannej osoby z wykorzystaniem poznanych sposobów: poprzez analizę mimiki twarzy, analizę wyglądu osoby, jej zachowania, poprzez zadawanie pytań zamkniętych (odpowieź tak – nie), poprzez zadawanie dowolnych pytań (Scenariusz zajęć nr 25).

Zadania twórcze:

Zadanie 1. Spotkanie zajęczka z czarownicą.

Cele zadania:

- umiejętność prowadzenia rozmowy z poznaną osobą,
- zasady kulturalnego zachowania się podczas rozmowy,
- przedstawianie się,
- poprawne tworzenie pytań
- uświadomienie uczniom, że pozory często mylą.

Nauczyciel prosi uczniów o połączenie ze sobą 2 ławek. Zadaniem uczniów jest podzielenie się na grupy 4-osobowe. Zadaniem uczniów jest wymyślenie, jak może wyglądać ponowne spotkanie zajęczka z czarownicą, bohaterów opowiadania *Plaster czarownicy*. Mają oni za zadanie wprowadzić jeszcze jedną postać do baśni, która spotka się z zajęczkiem i czarownicą. W scenie, którą wymyślą musi się również pojawić narrator. Nauczyciel prosi jednego z uczniów o przypomnienie zasad współpracy w mini grupie. Nauczyciel pomaga uczniom w przypadku problemów.

Grupy kolejno odgrywają swoje scenki. Wszyscy aktorzy zostają nagrodzeni brawami.

Zadanie 2. W tym jestem dobry.

Cele zadania

- wyrażanie siebie za pomocą metod ekspresyjnych, form plastycznych.
- umiejętność uświadomienia sobie swoich mocnych stron.
- umiejętność przedstawienia swoich mocnych stron.

Nauczyciel proponuje wykonanie pracy plastycznej p.t. *W tym jestem dobry*. Tematem pracy ma być dzisiejszy sukces każdego z uczniów. Maja oni za zadanie przedstawić siebie w trakcie wykonywania czynności, która przyniosła im najwięcej radości. Mają do dyspozycji różne materiały plastyczne a także ilustracje, litery, wyrazy, które mogą powycinać z kolorowych czasopism i stworzyć kolaż. Nauczyciel oferuje swoją pomoc.

Po wykonaniu prac, nauczyciel prosi chętnych uczniów o pokazanie swoich prac i nazwanie zadania, które sprawiło im przyjemność na dzisiejszych zajęciach.

Zadania badawcze:

Zadanie 1. Zabawa w kalambury.

Cele zadania:

- wykorzystanie komunikacji niewerbalnej w kontaktach z drugą osobą.
- nabycie umiejętności rozpoznawania emocji z twarzy innej osoby.
- ustalenie gestów rozpoznawalnych przez wszystkich uczniów.

Nauczyciel proponuje uczniom zabawę w kalambury. Uczniowie mają za zadanie podzielić się na dwie grupy, które będą ze sobą rywalizować. Nauczyciel rysuje na tablicy tabelę, w której będzie zapisywał punktację. Zadaniem kolejnych uczniów jest wylosowanie hasła z woreczka następnie pokazanie go grupie za pomocą gestów i min. Jeżeli grupa odgadnie, otrzymuje punkt. Grupy losują hasła naprzemiennie. Przykładowe hasła: śpi, idzie, je, modli się, bawi się, podskakuje, tańczy, śpiewa, krzyczy, bije, pije, wiąże sznurowadła, zakłada buty, myje się, czesze.

Po zakończeniu zabawy nauczyciel podlicza punkty uczniów i podaje wyniki. Gratuluje zwycięstwa jednej z grup.

Następnie prosi chętnych uczniów o pokazanie kilku dodatkowych haseł. Przykładowe hasła: poduszka, cyfra, sylaba, nóż, pielęgniarz, krowa. Uczniowie z pewnością będą mieli kłopoty z pokazaniem podobnych haseł lub z niejednoznacznością rozumienia pokazywanych haseł, np.: pokazywanie hasła *nóż* może oznaczać również czynność krojenia. Nauczyciel pyta uczniów, czy hasła w drugim zadaniu były trudne do pokazania, czy wszystko da się pokazać za pomocą gestów.

Zadanie 2. Rozmowa z gościem.

- doskonalenie umiejętności zadawania pytań
- kształtowanie umiejętności kulturalnego zachowania się wobec starszej osoby.
- uświadomienie uczniom trudności pojawiających się podczas rozmowy z drugą osobą.

Gość siada z uczniami w kole. Uczniowie zadają wymyślone przez siebie pytania. Gość odpowiada tak lub nie. Każdy z uczniów musi zadać pytanie. Następnie nauczyciel prosi uczniów o próbę odgadnięcia, jaki zawód wykonuje zaproszona osoba. Jeżeli to się nie udaje, nauczyciel prosi uczniów o powrót do pracy w grupach.

Zadanie 3. Czy się polubimy?

Cele zadania:

- doskonalenie opisu wyglądu osób.
- uświadomienie uczniom, że wygląd potrafi błędnie definiować osobę.
- doskonalenie umiejętności zadawania pytań.

Nauczyciel proponuje uczniom zabawę w rozpoznawanie *Czy się polubimy?* Pokazuje uczniom ilustracje różnych osób o różnym wyglądzie. Najlepiej, aby osoby na ilustracjach były różne. Ważne, aby nauczyciel potrafił udzielić kilku informacji na temat osoby po zakończeniu zadania. Nauczyciel pokazuje uczniom kolejne ilustracje i prosi uczniów o zgadywanie, jaka, wg uczniów, jest ta osoba, uczniowie mogą spróbować zgadywać zawód danej osoby. Nauczyciel zadaje pytanie: *Czy się polubimy?* Uczniowie odpowiadają TAK lub NIE.

Zadanie indywidualne (wykonywane poza zajęciami):

Cele zadania:

- umiejętność okazywania uczuć.
- poznawanie mimiki własnej twarzy.
- zachęcenie rodziców do spędzania czasu wspólnie z dzieckiem
- zachęcenie rodziców do aktywnego włączenia się w realizację projektu.

Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie pracy wspólnie z rodzicami. Uczniowie i chętni rodzice mają za zadanie ćwiczyć przed lustrem wyrażanie emocji za pomocą mimiki twarzy. Następnie rodzice i dzieci mają za zadanie wykonać sobie wzajemnie zdjęcia jednej miny. Zdjęcia zostaną pokazane podczas spotkania podsumowującego projekt.

Etap 3. Podsumowanie projektu.

Na spotkaniu z rodzicami nauczyciel prezentuje zdjęcia dzieci i rodziców przedstawiające wybraną emocję poprzez mimikę twarzy. Rodzice próbują zgadnąć, jakie emocje przedstawiają twarze dzieci na zdjęciach, natomiast dzieci zgadują nazwy emocji na twarzach rodziców.

Następnie rodzice poznają zaproszonego gościa, z którym dzieci przeprowadzały wywiad podczas zajęć. Każde z dzieci ma za zadanie opisać gościa jednym zdaniem, aby przedstawić go rodzicom.

Ostatnim etapem podsumowania projektu jest wystawa prac uczniów, na której rodzice mogą obejrzeć prace plastyczne „W tym jestem dobry”.

Nauczyciel inicjuje wspólną rozmowę na temat, co dało dzieciom uczestnictwo w projekcie. „Jak się porozumiewają ze sobą ludzie?”. Przypomina pytania, które stawiali sobie uczniowie w pierwszym etapie projektu oraz odpowiedzi:

- Co zamierzamy osiągnąć realizując projekt? Czego chcielibyśmy się dowiedzieć, jak chcielibyśmy się zachowywać, co chcielibyśmy umieć na końcu?
- Gdzie będziemy realizować projekt?
- Jak długo będziemy realizować projekt?
- Jak będziemy realizować projekt? Co konkretnie będziemy robić?
- Co nam może przeszkodzić, jakie mogą się pojawić trudności?
- Kogo będziemy angażować w realizację projektu?
- Dlaczego chcemy realizować ten projekt?

Uczniowie i ich rodzice odpowiadają, czy cel projektu został zrealizowany. Oceniają, co zostało zrobione w prezentacji bardzo dobrze, co można poprawić, jaką wartość ma projekt dla rodziców.

Osobno, w czasie spotkania z samymi uczniami, nauczyciel przeprowadza z nimi rozmowę kierowaną służącą ewaluacji projektu. Pyta dzieci, co im się podobało w czasie wykonywania projektu, czy któreś zadanie było dla nich trudne i dlaczego. Razem z uczniami określa, w jaki sposób projekt wpłynął na klasę, szkołę, nauczycieli, rodziny uczniów biorących udział w projekcie. Nauczyciel chwali dzieci za wykonaną pracę i zachowanie podczas wykonywania projektu. Przypomina im ciekawe zdarzenia z zadań i badań wykonywanych w czasie projektu, pokazuje wspólne przeżycia i to, czego dzieci się nauczyły. Chwali uczniów odpowiedzialnych za wykonywane zadania i zwraca uwagę, że powodzenie projektu zależało od wszystkich.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Innowacyjny start edukacyjny

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego